Raadsvoorstel

Onderwerp : Herijking armoedebeleid
Portefeuillehouder : J.C. Wikkerink
Thema Raadsprogramma : 3. Sociaal Domein

Global Goals

Aan welke Global Goals wordt bijgedragen:

,

,

Beslispunten

1. De nota van armoedebeleid naar financiële bestaanszekerheid met bijbehorende voorstellen 1 t/m 9 (hoofdstuk 8) vaststellen;
2. De voorgestelde wijzigingen dekken binnen het huidige beschikbare budget 2025 en verder voor armoedebestrijding.

Waarom dit besluit nemen

Ons huidige armoedebeleid is in 2016 voor het laatst herzien. De beleidsregels Armoedebeleid zijn door het college opnieuw in 2022 vastgesteld (collegebevoegdheid). Hier is destijds een aantal wijzigingen aangebracht maar dit betreft geen herziening van het brede armoedebeleid. In november 2023 heeft u gevraagd om herijking van het armoedebeleid. Op 18 juni 2024 is de interne startnotitie en visie financiële bestaanszekerheid achtereenvolgens ter kennisname en vaststelling aan het college aangeboden. Er is ingestemd met de voorgestelde richtinggevende aanpassingen, vooralsnog binnen de huidige financiële kaders. Aansluitend hebben wij u een raadsmededeling doen toekomen en heeft u kennisgenomen van de visie financiële bestaanszekerheid. Begin september 2024 is het advies ‘van Arm-lastig naar Arm-slag’ aangeboden, dit advies is uitgebracht door inwoners onder leiding van twee onafhankelijk procesbegeleiders.

De visie financiële bestaanszekerheid en het advies ‘van Arm-lastig naar Arm-slag’ vormen de basis voor de voorstellen (hoofdstuk 8) zoals genoemd in de nota van armoedebeleid naar financiële bestaanszekerheid. Deze voorstellen betreffen wijzigingen in het armoedebeleid per 1 januari 2025. Daarnaast wordt er een doorkijk gegeven naar de stappen die we in 2025 en verder gaan zetten op het gebied van doorontwikkeling van de financiële bestaanszekerheid.

Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

Deze nota is de basis voor aanpassingen van de volgende nadere regelgeving die we in het kader van de Participatiewet, de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en/of Gemeentewet uitvoeren:

- Beleidsregels Armoedebeleid gemeente Aalten 2022 (o.a. artikel 35 Participatiewet)
- Verordening Sociaal Domein 2024 (Gemeentewet)
- Individuele Inkomenstoeslag (artikel 8 en 36 Participatiewet)
- Bieden van schuldhulpverlening (Wet gemeentelijke schuldhulpverlening)

Argumenten

1.1 Deze nota is de basis voor de doorontwikkeling rondom financiële bestaanszekerheid

Met de visie financiële bestaanszekerheid en aansluitend de nota is de eerste fase van doorontwikkeling van het gemeentelijk armoedebeleid (financiële bestaanszekerheid) afgerond. We hebben een armoedebeleid dat zich richt op diverse doelgroepen met extra inzet op gezinnen met kinderen. De basis is goed maar door landelijke en gemeentelijke ontwikkelingen is doorontwikkeling op financiële bestaanszekerheid van belang. Dit gaan we doen door het laten uitvoeren van deskundige effectmeting van het gemeentelijk armoedebeleid. Aanvullend maken we gebruik van het advies ‘van Arm-lastig naar Arm-slag’ en de te vormen klankbordgroep.

1.2 De voorstellen sluiten aan op de visie financiële bestaanszekerheid

Op 18 juni 2024 heeft u kennisgenomen van de visie financiële bestaanszekerheid. Het college heeft ingestemd met de hierin richtinggevende voorstellen. Deze visie en richtinggevende aanpassingen vormen de basis voor de nota met bijbehorende voorstellen.

2.1 De voorstellen passen binnen de huidige financiële kaders van het jaar 2025 en verder zoals vastgesteld in het collegebesluit van 18 juni 2024

Op 18 juni 2024 heeft het college ingestemd met de richtinggevende aanpassingen vooralsnog binnen de huidige financiële kaders. De huidige voorstellen passen binnen het huidige totale beschikbare budget 2025 en verder voor armoedebestrijding. Dit is inclusief de structurele middelen voor armoede en schulden vanuit de meicirculaire 2024.

Kanttekeningen

2.1 Door in te zetten op het terugdringen van niet gebruik kan dit gaan leiden tot meer aanvragen en mogelijk extra uitgaven

Op 18 juni 2024 heeft het college ingestemd met de richtinggevende aanpassingen vooralsnog binnen de huidige financiële kaders. Door in te zetten op het niet gebruik kan dit vanaf 2025 leiden tot extra aanvragen waardoor de uitgaven stijgen. Dit gaan we monitoren en wordt in de Voorjaarsnota 2025 nader toegelicht. Landelijk is aangetoond dat er nog steeds veel huishoudens zijn die niet of onvoldoende gebruik maken van inkomensondersteunende voorzieningen. Daardoor ontstaan er vaak ook financiële problemen met alle gevolgen van dien. Het inzetten op terugdringen van niet gebruik (preventief instrument) sluit ook bij de landelijke aanpak (onder andere met het wetsvoorstel Proactieve dienstverlening).

2.2 In 2025 willen we starten met het onderzoeken van de kostensoorten bijzondere bijstand zoals opgenomen in de beleidsregels armoedebeleid

In de beleidsregels armoedebeleid 2022 zijn de kosten bijzondere bijstand vastgelegd, in 2025 willen we onderzoeken aan welke knoppen we kunnen draaien om de kosten op de bijzondere bijstand niet verder te laten oplopen. Deze (uitvoerings-)keuzes en de nieuwe beleidsregels worden in 2025 aan het college voorgelegd.

Is er draagvlak voor dit besluit?

Er is overleg gevoerd met diverse stakeholders en maatschappelijke organisaties:
Laborijn, Figulus Welzijn, Maatschappelijk werk en Sociaal Raadslieden werk (Sensire), Humanitas Thuisadministratie en Formulierenbrigade, Meedoenpact, Voedselbank, Menzis, Zwembad 't Walfort, Bibliotheek (Taalhuis), Directeuren van de Aaltense basisscholen, MEE.
Lokale werkgroep Laaggeletterdheid
Werkgroep Simpel Switchen

Participatie heeft op verschillende manieren plaatsgevonden, namelijk:

- Het advies Van Arm-lastig naar Arm-slag 'vanuit ervaringskennis naar een nieuw armoedebeleid'

Dit advies is tot stand gekomen in gesprek met de inwoners onder leiding van twee onafhankelijk procesbegeleiders.
Op 13 september is het advies officieel overhandigd aan wethouder Joop Wikkerink en is er gesproken met de inwoners (werkgroep leden). Het advies is meegenomen in de nota en zal ook richting geven voor de doorontwikkeling van de financiële bestaanszekerheid.

Voor 2025 wordt er een klankbordgroep van inwoners opgericht om mee te denken in de ontwikkelingen rondom financiële bestaanszekerheid. Dit sluit tevens aan bij de participatieverplichting die mogelijk op 1 januari 2026 in werking gaat treden (wetsvoorstel versterking participatie op decentraal niveau).

- Sociale raad

Op 22 mei 2024 is de werkgroep Participatie geïnformeerd over de huidige stand van zaken van de herijking van het armoedebeleid. Op 11 september 2024 zijn de voorstellen zoals beschreven in de nota nader toegelicht. Aansluitend is op 19 september advies gevraagd aan de Sociale Raad en deze is op 4 oktober 2024 ontvangen. De reactie van het college is tevens bijgevoegd.

- Jongerenraad

Op 8 juli 2024 is de Jongerenraad geïnformeerd en zijn we in gesprek gegaan wat voor hen belangrijke zaken zijn rondom armoede. Deze zijn meegenomen in de nota.

- Commissie Sociaal Domein

Op 8 april en 3 juni 2024 is de Commissie Sociaal Domein geïnformeerd over de herijking van het armoedebeleid, stand van zaken en bestuurlijke planning.

Wat zijn de financiële consequenties van dit besluit?

De voorgestelde wijzigingen worden gedekt binnen het huidige beschikbare budget 2025 en verder voor armoedebestrijding. Dit is inclusief de structurele middelen voor armoede en schulden vanuit de meicirculaire 2024.

Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd over dit besluit?

Na het besluit van de Raad op 26 november 2024 worden de inwoners geïnformeerd via een persbericht. Met daarbij speciale aandacht voor het advies vanuit de inwoners.

Aansluitend worden de werkprocessen aangepast en treden de wijzigingen op 1 januari 2025 in werking. Aanvullend wordt er een flyer gemaakt van alle regelingen om inwoners in de gemeente Aalten nader te informeren.

Wat gaat er gebeuren na dit besluit?

Korte beschrijving van het vervolg + invullen schema

Wat gaat er gebeuren?	Wie gaat het doen?	Wanneer?
Doorontwikkeling financiële bestaanszekerheid: op basis van deskundige effectmeting armoedebeleid en het advies inwoners: ‘van Arm-lastig naar Arm-slag’	College, stakeholders	2025

In Q3/Q4 2025 wordt u op de hoogte gebracht van de doorontwikkeling van de financiële bestaanszekerheid.

Bijlagen

Bijlage 1 van armoedebeleid naar financiële bestaanszekerheid (nota)
Bijlage 2 visie financiële bestaanszekerheid 2024
Bijlage 3 advies inwoners ‘van Arm-lastig naar Arm-slag’
Bijlage 4 advies sociale raad en beantwoording college

Aalten, 10 oktober 2024

burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten

Drs. A.J.M. Gildhuis	mr. A.B. Stapelkamp
Secretaris/Algemeen Directeur	Burgemeester